

ИЗВЕШТАЈ
О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав Комисије:

1. др Тамара Грујић, професор струковних студија, област: Филолошке науке – Српски језик и књижевност, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди – ментор
2. Слободан Балаћ, спец., предавач, област: Музика и извођачке уметности. Методика наставе музичке културе – коментор
3. др Миланка Маљковић, професор струковних студија, област: Педагошке и андрагошке науке, Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди – члан

Комисија је именована и тема мастер рада усвојена је на основу Одлуке број 113-1 од 26. 03. 2025.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Мирко (Весна) Шкаљак

2. Датум и место рођења, општина, држава:

03. 09. 1984. Нови Сад, Нови Сад, Република Србија

3. Студијски програм основних / специјалистичких студија које је кандидат завршио:

Струковни васпитач деце предшколског узраста / Струковни васпитач – специјалиста,
Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди

4. Завршетак основних / специјалистичких студија: 2008. / 2024. године

III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА:

**Лудистички жанрови у функцији развоја ритмичких и говорних способности
деце**

IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графика и сл.

Мастер рад под насловом „Лудистички жанрови у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце“, кандидата Мирка В. Шкаљка састоји се од увода, теоријског и методолошког приступа проблему, резултата истраживања и интерпретације резултата, закључних разматрања, литературе и прилога. Мастер рад написан је на 76 страна.

Поред апстракт са кључним речима на српском и енглеском језику, рад садржи следећа поглавља: Увод (од 1. до 2. стране), 1. Значај неговања књижевности за децу у раном узрасту (од 3. до 5. стране), 2. Лудистички жанрови – кратке говорне форме (од 6. до 16. стране), 3. Језик и игра (од 17. до 19. стране), 4. Примери добре праксе (од 20. до 27. стране), 5. Методологија истраживања (од 28. до 30. стране), 6. Резултати истраживања и интерпретација резултата (од 31 до 56. стране), 7. Дискусија (од 57. до 60. стране), 8. Закључна разматрања (од 61. до 63. стране), 9. Литература (од 64. до 68. стране), Прилог 1 – Анкетни упитник за васпитаче (од 69. до 74. стране) и Прилог 2 – Примери бројалица (од 75. до 76. стране).

Поглавље 2. Лудистички жанрови – кратке говорне форме садржи једну тематску целину: 2.1. Лудистички жанрови у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце.

Поглавље 3. *Језик и игра* такође садржи једну тематску целину: 3.1. Улога ритма и мелодије у развоју говора и језика код деце.

Мастер рад садржи 11 слика, 17 табела и 17 графикана.

Литературу чини 56 релевантних библиографских јединица. Литература је наведена у складу са важећим системом и стилом цитирања, релевантна је за испитивану тематику, актуелна и адекватно одабрана.

Мастер рад написан је на српском језику, ћириличним писмом.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА: *Рад је истраживачки (пројекат којим се решава практични проблем)*

Мастер рад „Лудистички жанрови у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце“, кандидата Мирка В. Шкаљка, истраживачког је карактера и садржи прецизно структурирана поглавља у којима се расветљава тема са теоријског аспекта и даје приказ методолошких елемената истраживања са резултатима испитивања утицаја лудистичких жанрова на развој ритмичких и говорних способности деце. Избор теме кандидата Мирка В. Шкаљка подстакнут је тежњом да се истражи и закључцима истраживања допринесе унапређењу рада васпитача применом лудистичких жанрова како би се подстицао развој ритмичких и говорних способности деце.

Уводни део мастер рада посвећен је лудистичким жанровима и значају примене ових жанрова у раду са децом. Кандидат образлаже избор теме мастер рада наводећи да лудистички жанрови, односно кратке говорне форме, служе за богаћење речника, проширивање деце искуства и појмова, као и за развој ритмичких способности деце, па из тога проистиче и значај истраживања на ову тему.

Комисија сматра да је уводни део у складу са методолошким поставкама мастер рада.

Поглавље *Значај неговања књижевности за децу у раном узрасту* посвећено је значају неговања књижевности за децу у васпитно-образовном раду, из разлога што је она „важна за социјални, емоционални и интелектуални развој, као и за стварање снажног темеља за међуљудске односе“, као и значају развијања културе читања.

Поглавље *Лудистички жанрови – кратке говорне форме* приказује лудистичке жанрове који су у раду обрађени: разбрајалице, брзалице, ташунаљке, цупаљке, успаванке, ређалице, загонетке – дефинисање жанра уз навођење адекватних примера и каква је њихова улога у васпитно-образовном раду. Посебно је истакнут значај интерактивних активности у којима се примењују лудистички жанрови, јер омогућавају деци да уче кроз покрет, игру и интеракцију, али имају и способност да подстакну децу креативност и самостално размишљање. „Деца предшколског узраста радо прихватају лудистичке жанрове као облик говорног стваралаштва, јер имају потребу за комуникацијом и говором, за испољавањем својих жеља и потреба.“

Поглавље *Језик и игра* посвећено је значају игре у језичко-говорном развоју деце. Кандидат указује на улогу ритма и мелодије у развоју говора и језика деце: „Ритам и мелодија играју кључну улогу у развоју говора код деце, јер им помажу да препознају и репродукују различите звукове и интонације говора. Деца природно реагују на ритмичне и мелодичне структуре, што им олакшава усвајање правилног изговора и интонације. Кроз понављајуће ритмичке обрасце, деца развијају осећај за секвенце и редослед звукова, што доприноси бољем разумевању говора. (...) Музичке активности и игре пружају природно окружење за учење говора и језика од најранијег узраста.“

Поглавље *Примери добре праксе* приказује на који начин могу да се примене лудистички жанрови у васпитно-образовном раду. Кандидат је приказао музичку радионицу „Зврк“, која је реализована у Предшколској установи „Дечја радост“ у Панчеву, са децом узраста од 4 до 7 година. Циљ радионице био је да се, уз музичке игре; певање песама; свирање на Орфовом инструментаријуму; прављење инструмената; спајање покрета са музиком, деца упознају са богатством и разноврсношћу музике; створе основе за развој музичких способности, слуха и слушне осетљивости, осећаја за ритам, пажњу, односно да се кроз различите музичке садржаје (припреме концерата различите тематике: филмске, етно, као и рад на децијим мјузиклима...) приближи деци музичка уметност.

Музичка радионица реализована је као алтернативни програм у коме су деца стекла знања и искуства из области музике кроз пажљиво креиране програме, дружење и игру. Дат је детаљан ток музичке радионице (музички квиз, радионица „Музиклажа – рециклирај па свирај“, музички камп у трајању од седам дана), уз навођење примера ритмичких вежби, као и добробити за децу. Сваки део музичке радионице пропраћен је адекватним материјалом и сликама. Кандидат посебно издваја рад и успех са дечаком који је, поред воље и жеље за бављење музиком, имао и посебан таленат, који је препознат и од стране родитеља и од стране васпитача.

Кандидат за крају овог поглавља истиче да у свом васпитно-образовном раду подстиче децу да користе говор у тумачењу својих мисли, доживљаја и да проширују своје разумевање смисла

света кроз говорно и музичко изражавање. Трудиће се да и даље да развија таленте код деце, јер се у сваком детету крије нека врста талента, а када се препозна и открије, треба га неговати и подстицати.

Практичним примером кандидат је показао да лудистички жанрови имају широку примену у васпитно-образовном раду, да су погодни за најразличитије садржаје и активности и да су деца веома заинтересована за рад.

Теоријски део рада добро је конципиран, примењена је релевантна литература и представља добру основу за планирано истраживање.

Истраживачки део рада предмет истраживања усмерава ка мишљењу васпитача о ефектима примене лудистичких жанрова у раду са децом предшколског узраста. Предмет овог истраживања је примена лудистичких жанрова у раду са децом предшколског узраста. Полазећи од овога, проблем истраживања гласи: Да ли васпитачи у свом васпитно-образовном раду примењују лудистичке жанрове у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце? Циљ истраживања био је да се испитају мишљења васпитача о примени лудистичких жанрова у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце.

Дефинисано је пет задатака (испитати да ли коришћење лудистичких жанрова доприноси развоју говорних и ритмичких способности деце; испитати мишљење и ставове васпитача о учесталости примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце; испитати које књижевне жанрове васпитачи најчешће примењују у реализацији лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце; испитати мишљења и ставове васпитача о њиховој ангажованости приликом примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце; испитати који је доминантни показатељ успешне примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце), који су спроведени по истраживачком плану како би се утврдила истинитост постављених хипотеза: Хо – Претпоставља се да васпитачи имају позитивна мишљења и ставове о примени лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце; Х1 – Претпоставља се да коришћење лудистичких жанрова доприноси развоју ритмичких и говорних способности деце; Х2 – Претпоставља се да васпитачи у свом раду често примењују лудистичке жанрове у функцији говорних и ритмичких способности деце; Х3 – Претпоставља се да васпитачи у васпитно-образовном раду од лудистичких жанрова најчешће користе брзалице и разбрајалице у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце; Х4 – Претпоставља се да примена лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце захтева од васпитача већу ангажованост у припреми за васпитно-образовни рад (додатно припремање дидактичког материјала, свирање неког инструмента); Х5 – Претпоставља се да је доминантни показатељ успешне примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце – развој говорне културе и језичког стваралашта, као и већа заинтересованост и мотивисаност деце за рад. Зависну варијаблу чине мишљења и ставови васпитача о значају примене лудистичких жанрова у циљу развоја ритмичких и говорних способности деце. Независне варијабле су: пол испитаника, степен стручне спреме, године радног стажа у струци, назив предшколске установе у којој су испитаници запослени и место, узрастна група деце са којом раде испитаници. Узорак истраживања дефинисан је на популацији од 200 васпитача: из Предшколске установе „Зрењанин“ из Зрењанина (165) и Предшколске установе „Дејча радости“ из Панчева (35). Анкетирање се вршило путем интернета, а реализовано је током априла и маја месеца 2025. године. У истраживању је коришћена дескриптивна метода, а истраживачка техника је анкетирање. Инструмент истраживања је анкетни упитник конструисан за потребе овог истраживања. Први део упитника садржи питања којим се прикупљају социодемографски подаци испитаника, а други део садржи 13 питања и тврдњи у вези са темом истраживања. Испитаници су на основу својих искустава одговорили на постављена питања која су формулисана у складу са циљем истраживања.

Поглавље *Методологија истраживања* садржи начин формирања и опис узорка, ток и начин прикупљања података и статистички метод, при чему су сви поменути елементи у складу са предметом и циљем истраживања.

У поглављу *Резултати истраживања и интерпретација резултата* приказани су квантитативни подаци који су квалитативно протумачени и представљају основ закључивања у овом раду. Добијени подаци статистички су обрађени израчунавањем процента и представљају финалне резултате који су приказани табеларно и графички.

Највећи број испитаника женског је пола, од 10 до 20 година радног стажа у струци, са завршеном високом струковном школом. Највећи број испитаника ради са децом у години пред полазак у школу (деца узраста од шест до седам година).

Првим задатком истраживања испитано је да ли коришћење лудистичких жанрова доприноси развоју говорних и ритмичких способности деце. На основу одговора на питање број 3 из анкетног упитника, дошло се до сазнања да су 154 (77%) васпитача сагласна да лудистички

жанрови доприносе развоју ритмичких и говорних способности деце, те је на основу тога потврђена прва посебна хипотеза, која гласи: *претпоставља се да коришћење лудистичких жанрова доприноси развоју ритмичких и говорних способности деце.*

Другим задатком истраживања испитани су ставови васпитача о учесталости примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце. На основу одговора на питање број 1 из анкетног упитника, дошло се до сазнања да 111 (55,50%) васпитача често у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста примењује лудистичке жанрове. На основу одговора на питање број 2 из анкетног упитника, дошло се до сазнања да 110 (55%) васпитача често у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста примењује лудистичке жанрове у циљу развоја ритмичких и говорних способности деце. На основу ових одговора потврђена је друга посебна хипотеза, која гласи: *претпоставља се да васпитачи у свом раду често примењују лудистичке жанрове у функцији говорних и ритмичких способности деце.*

Трећим задатком истраживања испитано је које књижевне жанрове васпитачи најчешће примењују у реализацији лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце. На основу одговора на питање број 4 из анкетног упитника, дошло се до сазнања да 62 (31%) васпитача у свом раду са децом у циљу развоја ритмичких и говорних способности деце примењују брзалице, 50 (25%) испитаника примењује разбрајалице, 36 (18%) испитаника примењује питалице, 28 (14%) испитаника примењује загонетке, 12 (6%) испитаника примењује ташуњалке, 8 (4%) испитаника примењује ређалице, а 4 (2%) испитаника примењују цупалке. На основу ових одговора потврђена је трећа посебна хипотеза, која гласи: *претпоставља се да васпитачи у васпитно-образовном раду од лудистичких жанрова најчешће користе брзалице и разбрајалице у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце.*

Четвртим задатком истраживања испитани су ставови васпитача о њиховој ангажованости приликом примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце. На основу одговора на питање број 6. из анкетног упитника, дошло се до сазнања да се 152 (76%) васпитача ангажује приликом припреме за васпитно-образовни рад у којем примењује лудистичке жанрове у циљу подстицања ритмичких и говорних способности деце. Иако се већина испитаника изјаснила да се додатно ангажује приликом припреме за васпитно-образовни рад у којем примењује лудистичке жанрове у циљу подстицања ритмичких и говорних способности деце, одговори на питање број 7 показују да 94 (47%) испитаника не користи ниједан инструмент приликом реализације лудистичких жанрова, док 106 (53%) испитаника користи инструмент, и то: 67 (33,50%) испитаника користи Орфов инструментаријум, 21 (10,50%) испитаник користи клавир, а 18 (9%) испитаника користи хармонику.

На основу одговора на питање број 8 из анкетног упитника, дошло се до сазнања да 188 (94%) васпитача примењује лудистичке жанрове уз помоћ одређеног медија, и то: аудитивних (радио, ЦД-плејер) 87 (43,50%) васпитача, аудио-визуелних (филм, телевизија, интернет) 63 (31,50%) васпитача, визуелних, штампаних медија (илустроване књиге и књиге са QR кодовима) 38 (19%) васпитача. И свирање на одређеном инструменту и припрема одређеног медија у виду дидактичког средства захтевају додатно ангажовање васпитача. На основу резултата потврђена је четврта посебна хипотеза, која гласи: *претпоставља се да примена лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце захтева од васпитача већу ангажованост у припреми за васпитно-образовни рад (додатно припремање дидактичког материјала, свирање неког инструмента).*

Петим задатком истраживања испитано је која су два доминантна показатеља успешне примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце. На основу одговора на питање број 10 из анкетног упитника, дошло се до сазнања која су два доминантна показатеља успешне примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце. 146 (36,5%) одговора било је да је то „развој говорне културе и језичког стваралашта“ и 128 (32%) да је то „већа заинтересованост и мотивисаност деце за рад“. Одговором на питање број 5 дошло се до сазнања да се 145 (72,50%) испитаника изјаснило да су деца заинтересована приликом примене лудистичких жанрова у циљу развоја ритмичких и говорних способности деце, а одговором на питање број 9 дошло се до сазнања да се 121 (60,50%) испитаник изјаснио да деца често показују интересовање за стварање песама, прича, свирање инструмента, након реализације лудистичких жанрова у циљу подстицања ритмичких и говорних способности деце. На основу ових одговора потврђена је пета посебна хипотеза, која гласи: *претпоставља се да је доминантни показатељ успешне примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце – развој говорне културе и језичког стваралашта, као и већа заинтересованост и мотивисаност деце за рад.*

Увидом у све наведене резултате истраживања прихваћена је општа хипотеза истраживања, која гласи: *претпоставља се да васпитачи имају позитивна мишљења и ставове о примени*

лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце.

Анализа добијених података, дискусија и закључци у складу су са добијеним резултатима.

Поглавље *Закључак* јасно је формулисано и довољно прегледно сажима резултате истраживања. У раду је показано да се применом лудистичких жанрова развија осећај за ритам и ритмичку пулсацију, богати речник, проширују знања, унапређује памћење и говорне вештине. Кандидат на крају рада закључује да „ритам и мелодија играју кључну улогу у развоју говора деце, јер им помажу да препознају и репродукују различите звукове и интонације говора. Деца природно реагују на ритмичне и мелодичне структуре, што им олакшава усвајање правилног изговора и интонације. Кроз понављајуће ритмичке обрасце, деца развијају осећај за секвенце и редослед звукова, што доприноси бољем разумевању говора.“

VI ЗАКЉУЧЦИ: *Оцена квалитета садржаја рада (оцена истраживања и резултата, квалитета понуђеног решења, закључака и др) и оцена писаног рада (квалитет написаног текста, вредност прилога и сл.).*

Мастер рад Мирка В. Шкаљка „Лудистички жанрови у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце“, представља квалитативни рад са циљем да би се унапредио васпитно-образовни рад у предшколским установама. Описани елементи рада имају логичку повезаност и научну заснованост. Приказана теоријска разматрања у раду у вези су са методологијом приказаног истраживања. Добити резултати квантитативно су обрађени и на основу њих су изнети следећи закључци: коришћење лудистичких жанрова доприноси развоју ритмичких и говорних способности деце; васпитачи у свом раду често примењују лудистичке жанрове у функцији говорних и ритмичких способности деце; васпитачи у васпитно-образовном раду од лудистичких жанрова најчешће користе брзалице и разбрајалице у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце; примена лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце захтева од васпитача већу ангажованост у припреми за васпитно-образовни рад (додатно припремање дидактичког материјала, свирање неког инструмента); доминантни показатељи успешне примене лудистичких жанрова у функцији развоја говорних и ритмичких способности деце су: развој говорне културе и језичког стваралашта, као и већа заинтересованост и мотивисаност деце за рад. Такође су изнети и закључци да лудистички жанрови могу да се реализују у различитим методичким областима: у области упознавање околине, у области физичког васпитања, у области ликовног стваралаштва, у области развоја математичких појмова; да васпитачи интегришу лудистичке жанрове у пројектно планирање у циљу подстицања ритмичких и говорних способности деце.

Рад садржи импликације за унапређивање васпитно-образовног рада васпитача.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА: *Рад садржи све битне елементе и написан је у складу са насловом. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања*

Мастер рад под називом „Лудистички жанрови у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце“, кандидата Мирка В. Шкаљка, написан је у складу са образложењем наведеним у пријави теме и садржи све битне елементе прописане Правилником о мастер струковним студијама у Високој школи струковних студија за образовање васпитача у Кикинди.

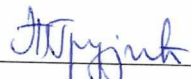
Мастер рад представља оригиналан допринос науци по систематичном, обухватном и детаљном осветљавању недовољно испитаног, а изузетно значајног проблема примене лудистичких жанрова у циљу развоја ритмичких и говорних способности деце.

Истраживањем је потврђено да васпитачи имају позитивно мишљење о лудистичким жанровима у функцији развоја ритмичких и говорних способности деце и да их примењују у свом васпитно-образовном раду да би код деце подстицали развој ритмичких и говорних способности.

VIII ПРЕДЛОГ: На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже :

1. **Да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана;**
2. Да се мастер рад враћа кандидату на дораду (допуна или измена);
3. Да се мастер рад одбија

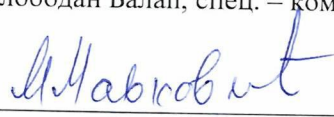
Потписи чланова Комисије:

1. _____

др Тамара Грујић, проф. – ментор

2. _____

Слободан Балаћ, спец. – коментор

3. _____

др Миланка Маљковић, проф. – члан Комисије